

Pigmalió

MIREIA TODA

Els dies avançaven sense poder-hi fer res i el temps s'esgotava. Cada full que arrencava del calendari queia implacable amb l'amenaça implícita i la mirada severa. S'atansava el termini i ja no tenia ni tan sols valor per despenjar el telèfon quan vibrava intimidant amb el nom del meu agent fent pampallugues a la pantalla brillant. No estava preparat per enfrontar-m'hi. Feia més d'un any m'havia compromès a escriure un nou llibre que havia de sortir al cap d'un mes, a tot estirar dos, i encara no n'havia escrit ni una ratlla. Solia ser tan fàcil, temps ha tan sols em calia posar-me davant de l'ordinador i les paraules començaven a fluir com un doll incontenible; els personatges cobraven vida amb una alenada vigorosa, no em calia anar-los a trobar, arrossegar-los a contracor cap a la llum des del calaix on s'esperaven, eren ells qui venien a trobar-me, amb alegria, impacients per viure, per explicar-me les seves històries meravelloses; però a poc a poc s'havien anat tornant més taciturns, callats, feréstecs. Els buscava i no els trobava, amagats en racons on no se'm permetia d'arribar-hi, em donaven l'esquena i no em permetien treure'ls del seu enlloc.

Tots havien començat a tornar-se tímids i recelosos el dia que la fama havia trucat a la meua porta, a poc a poc

s'esmunyiren per la porta de darrere sense permetre que els meus dits fossin a temps de copsar-los i retratar-los altre cop amb tinta. La fama els havia precipitat a l'abisme, fent-los sentir banals, venuts, traïts; així que s'exiliaren a l'oblit per no veure's així. M'havia convertit en un autor de *best-seller*. Abans que la bombolla de popularitat s'enfilés fins dalt, encara vaig mig mal sortir-me'n de caçar, esmunyedissos, els personatges suficients per escriure un parell de llibres exitosos. Però això fou tot.

Des de ben petit havia escrit, embriac de paraules, deixant-me emparar pel consol d'aquelles personetes desconegudes que venien a trobar-me i em permetien viure les seves vides i fugir de la meua, de la misèria, de la soledat, del tedi. Mes quan la fama i el reconeixement irromperen, quan, sense voler-me'n adonar, vaig banalitzar ses vides... Aleshores fugiren, com papallones, esperitats, tement ser caçats i ridiculitzats, venuts. I a poc a poc la misèria, la soledat i el tedi havien anat retornant, consumint-me l'ànima; però aquesta vegada no vingueren pas al meu auxili, tal volta rebia el que em mereixia...

I ara, ara no tenia res. Les paraules m'esquivaven i jugaven a fet i amagar. Tanta bellesa que havia creat en el passat...

Ja n'hi havia prou. Era inútil escalfar la cadira davant la pantalla censora que m'incriminava constantment i llegir i rellegir les paraules d'altri no feia altra cosa que incrementar la frustració i el malestar que ja m'havien pres temps enllà. Contra totes les partícules del meu ésser vaig

forçar el cos a fer un esforç titànic i conduir-me fora, a caminar, a intentar deixondir-me d'aquella incapacitat.

La porta de caoba pesava, en deixar caure la mà sobre el pom de la porta un dolor agut m'oprimí el cor, m'impedia respirar i l'ofec s'apoderava de mi, sense jo poder-hi fer res. Una mà m'estrenyia el múscul i impedia la sístole i la diàstole. A poc a poc, semblava sentir com el meu cervell s'obnubilava i s'anava quedant sense oxigen, sentint-me jo marejat i a punt de perdre consciència. Trencant el silenci, el miol llunyà del gat va aconseguir treure'm del trànsit autodestructiu que m'enverinava els sentits, s'acostà amb el seu fimbrar elegant, miolant a cada passa fins a començar a traçar infinits entre les meves cames, parsimoniós, demandant. El vaig acaronar tot agafant-lo en braços i besant-lo.

—Gràcies, petit.

Per uns instants vaig sentir-me prou recompost per reunir el coratge suficient de sortir al carrer, en cerca del personatge que havia de salvar-me de mi mateix. Deambulava per la ciutat sense rumb, evitant el contacte visual amb els passavolants; tot i que repassant-los, ja que de reüll els estudiava cercant llegir-ne la història que se m'escapava una vegada rere l'altra. Mares passejant els fills, joves fent un beure, conductors atrafegats que quasi m'atropellaven sense pensar-s'hi dues vegades... Ningú no em deixava llegir-lo, ningú no es prestava a deixar-me les seves paraules.

Ja acorralat i desesmat, em vaig deixar caure en un banc solitari a la vora del riu, tot contemplant la pluja de les fulles daurades de tardor que es precipitaven durant el capvespre per anar a morir a les aigües tèrboles de l'ample riu. El doll d'aigua incansable, sempre en moviment, lent i pesarós, profund; tant que amagava el seu sòl. Sense jo comandar-ho, els meus músculs es tensaren mandrosament, acompanyats dels ossos que s'articulaven sota el seu mandat, mig petrificats pel fred que s'esmunyia sota les capes de la gavardina. Els petits remolins m'hipnotitzaren, m'atreien, aquella foscor... Aquella promesa en ferm d'oblit. Paladejant com feia molt temps que no paladejava quelcom, posava un peu davant de l'altre delectant-me amb passes que no eren ni massa amples ni massa estretes, passes que no eren ni massa ràpides ni massa lentes, passes que no tenien cap singularitat en elles, tret de la decisió presa. Potser ja tan sols em separaven un parell de metres de la vora, si no menys. El precipici deliciós m'esperava i anava fent gola, havent-me seduït sense esforç. I aleshores qualcú s'atreuï a importunar el meu trànsit, a trencar com un cristall de bohèmia en precipitar-se contra el terra sobtadament, això és el que aquell abric roig provocà en mi. Rompé l'encís amb estridència. Vaig voler alçar els ulls ràpid, copsar el rostre d'aquella dona que havia gosat interrompre el meu trànsit, però els meus músculs entumits i les seves passes veloces feren impossible als meus ulls de captar cap tret d'aquella insolent.

Amb el pla improvisat frustrat no vaig poder d'altra que tornar cap a casa capficat. Aqueix abric roig... Com un llamp, s'havia quedat gravat en el negatiu de la meva memòria. Del cel començaren a davallar gotes tímides que s'immiscien amb la dansa de les fulles tardorenques. A poc a poc l'aigua anava calant-me i el fred es posava còmode dins meu, però no m'importava, el meu cap estava ple de roig, no percebia res més.

L'encís, emperò, es trencà quan havent sopat vaig recuperar el meu lloc davant de l'ordinador i la seva pantalla acusadora. Innocentment havia cregut que aquella imatge, aquell retall de fotograma d'abans de saltar, havia d'esdevenir la clau per salvar-me. Havia permès que el candor m'inclinés a pensar que era un personatge que havia vingut a trobar-me per rescatar-me, l'enèsima vegada, de la meva gàbia tediosa de soledat.

M'equivocava.

A fora aquelles gotes tímides del principi s'havien convertit en un concert apocalíptic que anunciava foscó i la fi. En la llunyania els trons retrunyien i el gat els feia un cor apaivagat amb algun miol intranquil quan els llamps il·luminaven amb un flaix l'habitació. Havia renunciat a encendre els llums, a tenir res encès tret de la pantalla de l'ordinador, que brillava solitària, l'únic estímul que podia permetre'm. Vaig cometre l'error absurd de comprovar la pantalleta impertinent del mòbil i topar-me amb el desagradable record de set intents en va que havia fet el meu agent per localitzar-me.

De tant en tant, m'assaltava encara la rojor d'aquell capvespre, creuant davant meu com un sospir, mes es negava a desenvolupar-se, es negava a confessar d'on venia i a qui pertanyia. Les paraules s'escolaven entre els meus dits com la sorra d'un desert, tan vastes i tan inabastables alhora. El repic a fora es tornava rítmic i repetitiu, neguint-me, pertorbant la concentració que servava. La cafetera va xiular, deixondint-me del capteniment que em prenia, l'olor del cafè impregnava l'habitació, amb tot no reunia esma suficient per alçar-me i prendre'l. No podia més que fitar la pantalla, sentint-me traïdor si en fugia. Li devia lleialtat, depenia d'ella a aquelles altures. No hi havia escapatòria, n'era pres; i en ella la meva pitjor enemiga.

Era una relació d'amor odi. Cada volta que la veia era diferent, però solia percebre-la de dues maneres: una devoradora famèlica i feroç que no s'aturava davant de res o bé una dictadora impertèrrita i acusadora. Ara mateix, es presentava com la segona. La maleïda ratlla vertical, pampalluguejant intermitentment, lenta, però sense pausa, sobre un fons blanc que semblava exclamar-se i reivindicar-se en la seva buidor, exigint unes paraules que poguessin omplir-lo. El batec incessant i vertical, com els pulmons d'un nounat que ràpidament s'inflen i es desinflen al so del dictat de la desesperació; i és que la desesperació, afamada, corria per la pàgina, cap al teclat, esmunyint-se entre la carn i l'ungla de les meves falanges per a penetrar en mi i topar-se de front amb el personatge que

bramava, desesperat, ja abans de néixer; però que no sabia com fer-ho i, malauradament, la cesària no era una opció.

De sobte, un tro escandalós va raptar-me del meu capteniment, a fora el cel orquestrava una simfonia sorollosa i humida que s'immiscia de trasantó per la meva finestra oberta. Vaig deixar-me portar per la seva crida, pel xiuxiueig seductor d'una realitat que necessitava una punta d'imaginació. Vaig convertir-me en quadre per als viants des de darrere del marc de la finestra, des d'allà el pati mostrava una quietud inusual, entre les dues torres, farcides del bullici constant engendrat per les sis-centes persones que hi vivien; però ben pensat, no tenia cap dret a retreure-li tal buidor de matinada i mentre l'aigua es precipitava com un torrent. Encara mig sumit en un trànsit anticreatiu vaig deixar caure la mà sobre el marc de la finestra i allà, al bell mig del pati, entre els dos edificis, ella. Una noia, sola, asseguda al bell mig, sota aquell ruixat animal, completament xopa, amb la barbeta apuntant el cel i una melena que es perdia en l'infinit, esbojarrada i, en el que dura un instant, vaig copsar com aquells ulls cendra s'obrien i, d'entre totes les finestres, queien sobre la meva. El temps que dura una alenada, un batec de la meva tirana. I aleshores un llamp engegador seguit d'un tro com aquell que m'havia fet alçar va retrunyir pertot i quan vaig ser capaç de recuperar els sentits no quedava ni rastre d'aquella inusual bellesa.

M'estenia la mà.

Aquells ulls grisos plens de llibertat amagaven una història, una història que es volia descobrir davant meu, que es prestava a nuar-se a les meves mans expertes. I jo la desitjava, la servava amb voracitat, tractava de mantenir aqueixa impressió fugissera, que no llisqués entre els meus dits trèmuls d'emoció. Em transmetia pau, molta; d'aquella que tan sols els que han conegut el sofriment de debò, aquells que han hagut de superar les pitjors vicissituds, coneixen. I per un segon vaig preguntar-m'ho, escriuré per ella o perquè he d'escriure? Enmig de l'hora més fosca una mà s'havia allargat del no-res i em prestava l'auxili que necessitava. No podia trair-lo, havia de ser la meva *opera magna*. En algun racó del meu cos la consciència retornava i a poc a poc alguna cosa va xiuxiuejar-me a cau d'orella que aquell abric roig no s'havia interposat en el meu camí per atzar, que —d'una manera o d'altra— guardava relació amb la cendra plàcida d'aquella mirada.

Qui era? Això era el que em calia saber per poder-la plasmar sobre el fons blanc. Elena, sí, el seu nom era Elena. Sense ni tan sols saber-ho, va arrabassar-me el meu primer somriure en mesos. Sí, era ella la clau. La serenor d'aquella mirada revelava una saviesa antiga que s'adeia a les canes trapelles que s'atrevien a aclarir la salvatgia de la seva poderosa cabellera panotxa. L'ambient s'anava tornant càlid i una aroma de vainilla s'escampava des d'enlloc per tota la sala i el bramul d'un tro em va transportar a una sala d'hospital per presenciar un part. Simultàniament un nadó i una dona emeteren un xiscle vingut d'un

altre món que significà ensems un punt i final i la primera lletra d'una vida. Aquest fet marcaria la resta de la seva existència. A poc a poc, veia aquell nadó créixer a través de les paraules que picava tot escoltant la veu que me les xiuxiuejava a cau d'orella, en imatges i retalls. I així, com qui no vol la cosa, l'Elena s'anava teixint, creixent per prendre la pròpia veu i reivindicar-se, prenent les regnes de la pròpia història que necessitava relatar per permetre'm d'entendre com havia trobat aquella pau.

* * *

Potser el temps desdibuixa els contorns del passat, potser és el temps qui ens dóna valor per enfrontar el passat, difuminant-lo, confonent-lo, perquè se'ns faci més suportable. Potser és per això que a poc a poc acabes resseguint els camins de la memòria sense sentir-la teva. No sé pas si un d'aquests potser és la resposta, o si n'hi ha algun altre que la sigui, però el cas és que ara tombo el cap enrere i no trobo atroç allò que deuria, com tampoc no ho vaig viure aleshores. Potser la innocència em salvà en aquell pretèrit imperfet i imperfecte i és ara la distància qui em posa a resguard. No ho sé pas, ni tampoc no ho recordo: no sé ben bé si vull fer-ho amb coneixement de causa com tinc ara; però sí que puc veure, encara, el baix d'aquell abric roig que volejava acarasant-me el rostre. Tan sols la veu d'aquella dona ha esdevingut una reminiscència en la memòria, per a mi ella era un maniquí articulad, sense més transcendència que aquell tot que veia, el tot reduït en l'abric vermell.

Cada matí m'era costum aixecar-me i comptar un per un els esglaons per baixar de la llitera. Cinc. Ni més ni menys. Però sempre calia comprovar-ho, com si el nombre pogués variar d'un dia per l'altre —fet que es donava cada cop que jo saltava des del penúltim, aleshores n'eren tan sols quatre. M'agradava fitar la sanefa de la paret, que resseguia amb la mà pel passadís mentre anava cap al lavabo, sempre que ho feia hi trobava noves figures que passaven desapercebudes a la mirada adulta: una flor, una cara, ganyotes grotesques i somriures beatífics, muntanyes, objectes... Era com contemplar els núvols canviants una tarda de joc pueril sota el sol indulgent.

—Elena.

I quan sentia dir el meu nom al papa per primer cop al matí, era quan començava a sentir que era jo, que existia. Llavors ja sabia què fer: anar a la seva habitació i mirar-lo, creure allò que em deia per fer-lo feliç. La mama mai no hi era, em va dir que havia marxat mentre jo naixia, que la seva ànima s'havia esquitllat entre les seves cuixes amb mi. No ho entenia, però tampoc no preguntava; com trobar a faltar allò que no has conegut, que mai no has tingut? Llavors, en veure'm, els ulls li brillaven d'una manera especial. Veia com la nineta, tan petita normalment, es dilatava i es menjava com un llop famolenc aquell verd irisat que havien estat els seus ulls.

—Vine.

I les ninetes se'm volien menjar a mi també. Des del primer dia les coses havien estat així, per això mai no em va venir al cap un: «Per què?» Alçava la mà amunt, amunt, amunt, em semblava que fregaria el sostre amb el tou dels dits, creava una ombra

majestàtica que dividia la seva habitació en dos i aleshores, tan alta com era, queia sobre meu, xocava amb la meua pell tendra, estrepitosament, amb un soroll estrany, sec i tibant, de color vermell.

—Per què?

Això preguntava, el papa; després vaig aprendre que hauria d’haver estat jo qui li ho preguntés, però crec que ara tampoc no ho faria. Plorava i em foragitava de la seva cambra. Jo em canviava i feia la meua via i ell baixava i m’abraçava, comportant-se com el pare més amorós del món. Tot era normal.

Però jo tenia set, vuit o potser nou anys quan a l’escola ens feren un reconeixement mèdic i altre cop algú va preguntar-me:

—Per què?

I jo no vaig respondre, no entenia pas el significat d’aquella pregunta que tantes vegades em repetien. Per què? I un capvespre jugàvem amb les nines, entre besos i abraços al jardí, sota l’esguard de les figures que els núvols m’ensenyaven i tan sols la meua innocència advertia. Per la cantonada va voleiar la rojor intrèpida que s’atansava a nosaltres, com una flama inextingible que se sabia poderosa. Sonà un timbre en la llunyania i el cel va cloure’s sobre nostre. Mai no trucava ningú. El papa va acostar-se a la porta i obrí, desconfiat, mentre jo m’ho mirava des del lllindar del menjador, sense atrevir-me a mostrar res més, tret dels ulls curiosos que aventurava al passadís. Aquell maniquí amb abric va donar-li una carta i unes paraules fredes i metàl·liques.

—Ho comprèn, oi?

I aleshores va acostar-se a mi. També recordo aquells guants de pell marró, calentons, que van menar-me cap a la porta.

—Tu vindràs amb mi, d'acord?

I semblava una altra veu, càlida i reconfortant, però no preguntava, sinó que imposava. Recollint la meva maneta vaig creuar el llindar de la porta de casa sense el meu pare per primer cop. No sé per què, però vaig girar-me i aquelles ninetes que es menjaven els seus ulls cada matí ara eren tan petites que ni es veien, malgrat que hi havia una aigua salada que queia i les engrandia. Al lluny, vaig sentir encara la seva veu, xiuxiuejant el mateix que se li esquitllava entre els seus llavis cada matí, però sense saber-ne el motiu semblaven uns altres mots els que pronunciava. Els seus llavis murmuraven: «Per què?»

Des de llavors, l'eco d'aquell «Per què?» m'acompanyava a tot arreu, estava en boca de tothom. «Per què no vius amb el teu papa?», «Per què no parles?», «Per què no deixes de llegir i jugues?»... I anava entenent que el món no m'entenia. I anava entenent que el que jo trobava normal, no ho era per a la resta. Algú que em digué que era família meva em va acollir i jo només podia veure aquelles ninetes tan petites que quasi ni es veien i pintaven el centre dels ulls de la meva «tiet», mentre que els del meu «tiet» es feien grossos, molt grossos, com els del papa cada cop que em pegava.

El primer cop que vaig entrar en aquella casa devia tenir onze anys, potser tretze, no era important, era aquella edat en la qual encara buscava l'abric dels llençols per protegir-me dels monstres de sota el llit, en la qual m'abraçava a la foto del papa que m'acompanyava i m'enduia a tot arreu, perquè sempre m'ador-

mia imaginant que era el meu cavaller i em protegiria de tot. Però els nens, a aquesta edat, encara no saben que els monstres no s'amaguen ni sota el llit ni dintre l'armari, sinó que els monstres caminen sota la llum del sol i et somriuen, oferint-te totes les meravelles que es puguin oferir.

I al principi jo era una princesa. No vaig trobar cap sanefa com la de casa on buscar figures, però m'agradava molt mirar les fotografies que tenien de tots els seus viatges pertot, sempre hi havia detalls nous per descobrir, un animal intrús que s'escapava de la foto, algú curiós amb la pell d'un color estrany que semblava que em somrigués des d'un lloc inventat. Mentre esmorzava o sopava cada dia fitava un marc diferent i em distreia, però molts vespres em preguntaven:

—Per què no mires una mica la tele amb nosaltres?

Jo no sabia què respondre'ls, perquè no se m'acudia cap raó, i llavors miràvem la tele, però el tiet, de tant en tant, no mirava la tele, tampoc la tieta, sinó a mi i el meu cosset pla que començava a arrodonir-se dissimuladament. Aleshores, les ninetes, tornaven a fer-se grosses, grosses, com la lluna creixent, eclipsaven l'iris. La tieta m'acotxava al llit i marxava a treballar al vespre, es veu que protegia gent, m'explicava, perquè no els passessin coses dolentes.

Quan començava a adormir-me i vivia altre cop amb el papa llavors era quan sentia un nyiiiiic allargassat, com un xiscl estrany, com si un monstre obrís la porta de l'armari; però no podia ser, perquè portava llum i en tots els contes els monstres viuen en la foscor. El tiet tancava la porta darrere seu.

—Tanco perquè els monstres no em segueixin, no vull espantar-te, però n'hi ha un a casa i hauré de dormir amb tu per protegir-te.

I havent dit això, s'esmunyia sota els llençols amb mi, jo no ho entenia, el papa i els llençols em protegien molt bé, cap monstre no m'havia pres mentre ells em vetllaven, per què calia més protecció? Llavors, allà sota, començava a treure'm la robeta i, sense veure'ls, sabia que els seus ulls eren tot nineta, com els del llop ferotge, negres, negres com la nit, com el cau dels monstres. Les seves manasses peludes i aspres recorrien de dalt a baix la recta subtilment sinuosa del meu cos fins que s'aturava a jugar amb l'arrugueta que tenia al meu baix ventre. I alguna cosa es despertava en el tiet i era una cosa que s'aixecava i es feia grossa, grossa, gra grossa, i dura com una pedra i estava calentona i ell deia que tenia gana i també que era per protegir-me i m'entrava a dins i al principi em feia mal i em pensava que em trencaria, però quan somiquejava a causa del dolor em xiuxiuejava a cau d'orella:

—Shsst, no deus pas voler que els monstres ens sentin, oi?

Aqueixa fetor terrible impregnava la meua habitació durant hores, una mescla de suor i agror, com les fruites podrides quan sortia amb la tieta a llençar-les al jardí, amb els anys aprendria que aquella fetor era la de l'alcohol. I vaig aprendre a callar, era com una vacuna, fa mal, però com que et diuen que és per al teu bé, l'entomes sense qüestionar-ho.

El tiet només em protegia les nits que la tieta no hi era, suposo que si hi eren tots dos els monstres tenien massa por, però, fos com fos, devia funcionar, els monstres mai no em van prendre.

Una nit, quan ja feia dos anys que el ritual es repetia, el tiet em protegia dels monstres i la porta va fer un xerric que recordo tan viu com el de la primera vegada que va venir. Me'n recordo molt bé perquè vaig cridar de por, em pensava que els monstres havien trencat la defensa del tiet i venien a prendre'ns o, pitjor, a menjar-nos; però per sort era la tieta. El meu crit atemorit va encadenar-se amb un esgarip de la tieta i un:

—Per què?!

Quin tipus de pregunta era aquella? Ella havia marxat, el tiet havia de protegir-me dels monstres, oi? Amb una força que no li sabia la tieta va allunyar el tiet de mi i el va arrossegar a fora i va començar a cridar i a emènyer-lo i es van barallar i s'empenyaven i les escales estaven a prop i jo m'ho mirava des del llindar de la porta i cridaven i no paraven i jo m'ho mirava, sense entendre la raó de tan crit i, d'una empenta, la tieta va fer caure el tiet per les escales. Després d'un cop sec com mai no havia sentit en aquella casa tan aguda, per fi hi va haver silenci.

Una trucada. Gent. Cotxes. Més desconeguts. Plors. La tieta abraçant-me, en un racó. I altre cop i mil vegades altre cop.

—Per què? Per què? Per què?...

L'abraçava i li pentinava els cabells, dient-li que no passava res, que el tiet m'havia protegit i que segur que no s'havia fet mal. Enmig del rebombori, aquell abric roig va tornar a irrompre a la meua vida per allunyar-me de les cendres d'una llar que havia combustionat tot intentant-se respondre la vella pregunta.

* * *

L'Elena tenia la veu d'una nena adulta, una veu inquietant i apassionant que em captivava, però em prenia les feines, em deixava emocionalment exhaust transcriure les paraules que m'explicava, que els seus ulls cendra em xiuxiuejaven. Em trastornava aquella manera seva de narrar les desgràcies des de la distància, com si no fos ella, com si no fossin res, com una història qualsevol.

De la seva mà vaig anar descobrint les cicatrius que cobrien aquell cor plàcid. Els fets havien organitzat un festí i caçaven la misèria per servir-la com a plat principal. En-sembla m'esgotava com em delia per conèixer més sobre la seva història. Va ser una nit d'escriptura febril, enllaçant mots com no ho havia fet mai, desesperat per trobar un instant de llum entre tanta foscor. Apropant-me cada cop més a l'ànima cànida de l'Elena, que se'm mostrava nua i sense secrets.

Vaig viure'n fascinat.

El meu cor s'accelerava cada cop que la seva vida estava en joc. Cada nova desgràcia que queia sobre la seva persona m'arrabassava una llàgrima i, quan no, un doll sencer. Vaig oblidar-me de menjar. Vaig oblidar-me de dormir. Vaig oblidar-me d'on era. Vaig oblidar-me de mi. Vaig oblidar tota existència. Vaig oblidar tota paraula, tret d'aquelles que ella em donava. Vaig perdre consciència del temps. Vaig perdre-la mil cops. Vaig retrobar-la mil i un. Vaig creure-la morir, va demostrar-me que no en sabia, de morir. Vaig voler copsar la seva força. Vaig voler erigir-li una obra digna de la seva vida. Vaig fracassar. Vaig repetir l'intent.

Vaig fer mil coses, sentir-ne moltes més, però mentre l'escrivia no vaig rendir-me mai, no va deixar-me que ho fes.

Ningú no la comprenia, enlloc. Les successives famílies que tractaren d'acollir-la, però no sabien entendre-la. Desconeixien la recepta per fer dansar les pigues escampades per sobre del seu narrissó arromangat. Els mancaven els ingredients per fer-li ensenyar les dents menudes fent-la esclatar amb una riallada que separés els llavis fins, pàl·lids. Ella m'acollí amb els braços oberts a la seva vida i jo no podia fer més que cedir-li la veu quan el que en realitat hauria volgut era que es materialitzés, que es convertís en matèria tangible i abraçar-la, acaronar-la, bressolar-la, dir-li que aquella pau seva era un miracle i volia ajudar-la a cuidar-la.

Amb el cor trencat observava com, sorruda, ignorava les bromes de mal gust dels companys de classe. Com s'enfrontava a les diverses llars d'acollida que, en lloc d'oferir ajuda, hagueren hagut de demanar-ne. Com aprenia a cultivar una visió del món inusual, on totes les maldats hi encaixaven perquè entenia aquells qui les perpetraven, i els perdonava. En algun moment, fins i tot va recordar-me la petita Justine a qui Sade cedí la seva veu; la seva obstinada abnegació a mantenir la virtut, a ser forta, a superar tot el que li passava, a excusar els malvats perquè no coneixen altra cosa, vivint en un cistell de pomes podrides sense deixar-se podrir.

* * *

Al cap dels anys, després d'escoltar més per què dels que podria recordar, preguntes que mai no vaig saber respondre, vaig creure trobar el meu lloc al món. Penso que mai i sempre he estat una nena. Des del moment que vaig néixer, em va faltar la mare i la seva absència es va endur una mica el pare; per això no vaig poder ser una nena del tot, era òrfena sense ser-ho i vaig haver de viure en el mateix pla geogràfic que d'altres nens, però cap no compartia el món que jo coneixia. Des de ben petita he estat sola en aquesta parcel·leta de realitat tan diferent, que no he sabut explicar prou bé i sempre provocava la mateixa qüestió: «Per què?», sense que jo hagi pogut entendre mai aquesta pregunta, que tenia una resposta tan clara i evident per a mi. Sempre he conservat i, crec, conservaré una percepció de nena del món que m'envolta; els petits detalls que tants cops m'han captivat i disret, salvat de les urpes d'una realitat que s'ha anat ajustant a la meua percepció.

Vaig comprendre ben d'hora que no pertanyia a aquest món, sinó que em calia anar-me'n. Vaig comprendre, que allà on havia nascut no hi trobaria res que m'entengués, perquè jo entenia el que els altres feien, quan ni ells mateixos estaven disposats a enfrontar-ho. Perquè en el fons, jo ja sabia que el que el meu pare feia no estava bé, però ell ho necessitava. Perquè, en el fons, també sabia que el que el meu tiet feia no em protegia dels monstres, però entenia que ell ho necessitava. Perquè també vaig aprendre a entendre que els meus companys necessitaven maltractar-me perquè els inquietava no entendre'm. Perquè vaig saber que el meu xicot necessitava controlar-me. El problema

és que jo sempre tenia un perquè quan ells tan sols tenien un per què rere l'altre.

Així que, en ser major d'edat, vaig començar un viatge sense retorn. Malgrat tot, mai no havia arribat a sentir-me agitada, pertorbada, inquieta, tot tenia sentit, per tant, què havia d'inquietar-me? Però no podia estar amb la gent, si més no, no per llarg. En comprendre que jo acceptava les seves necessitats, en trobar-se amb una via d'escapament, havien d'aprofitar-la. No els en culpo. Però per mantenir la meua pau em calia caminar i així ho vaig fer. Esperava a l'estació de tren la primera màquina que hagués de portar-me fora del país, després, qui sap? Però seria ciutadana del món, viuria a tot arreu i enlloc, coneixent tothom i ningú, perquè no em tindria mai més prou temps ningú.

* * *

L'Elena va decidir deixar de compartir. Els seus ulls, tan xerraires fins aleshores, varen callar de cop i volta. Vaig buidar els pulmons, profundament, amb més aire del que mai no hauria concebut que poguessin contenir; sense adonar-me'n havia contingut la respiració durant tot el monòleg. Ella m'havia regalat la catarsi més profunda del món. No va voler compartir amb mi la seva felicitat, la seva ventura en aquell viatge que, de ben segur, mai no conclouria.

Per primer cop en dies, vaig recuperar consciència del meu telèfon, vibrant, demandant, queixant-se. Vaig despenjar.

—Et tenia per mort, per què collons...?!

—Estàs despatxat, no entregaré la novel·la, ni dintre ni fora de termini. No es ven.

I vaig penjar, completament alleujat, sentint-me com un home nou. No, no vendria la vida de l'Elena com a *best-seller*, m'hi negava. La guardaria en un calaix, per reviure-la, poder-la contemplar i retocar amb calma, sense presses. Després d'haver estat sota el focus, d'haver experimentat la misèria arran de baixar el cim no volia tornar a caure-hi, preferia seguir fent-me trobadís amb els meus personatges i conèixer-los, sense vendre les seves vides a multituds, dedicar-los temps, perfilar-los, fer-me mereixedor de les seves confessions.

Cada nit de tempesta revivia el record d'aquell miratge que em portà Elena i n'acabava embriac, dormint dolçament i somiant-la pel món amb la seva dantesca concepció. Tornava, com sense ésser amo de mi mateix, a la vora del riu, per seure en aquell banc isolat on aquell abric vermell havia voleiat per un instant davant dels meus ulls. Ella no m'ho havia xiuxiuejat, però jo podia veure-la, i sabia que en aquella estació de tren havia vestit una gavadina roja; perquè creia que aquella dona que una i altra vegada l'allunyava de les necessitats dels altres era com ella, perquè sentia que el que volia era salvar-la d'aquella necessitat pròpia de salvar tothom, encara que allò significés perdre's a si mateixa.

Passava les hores desitjant que, més enllà d'aquell íntim xiuxiueig de paraules, te'm fessis trobadissa en un car-

rer solitari on ningú més pogués espiar la nostra intimitat; però cada cop que entreveia unes pigues juganeres o uns rínxols panotxa o uns llavis fins o unes dents petites o uns plàcids ulls grisos... El cor se m'aturava, per marcir-se uns instants després en adonar-se que havia estat un meravellós miratge. Al final, ja que no aconseguia trobar-te i cap déu no escoltava els meus precis, vaig seguir escrivint, escoltant les veus que s'hi prestaven, sense topar mai, altra volta, amb la teva.

* * *

Uns anys després, el nostre escriptor es troba rellegant les línies dictades a cau d'orella per l'Elena anys ha. Una veu suau, dolça, melodiosa, com un refilar d'ocells, neta i pura, mancada de tot dolor i màcula; com si encara ahir es trobés absort en el trànsit creatiu en el qual el sumí ella. Seia, completament absort, en aquell petit local, en una barriada remota d'aquella gran ciutat on vivia, on tenien la nit de micro obert i la gent més variada mostrava els dons més diversos. L'Art Cafè era el seu racó preferit, sempre en un racó dissimulat en un extrem de la barra on recollir-se en ell mateix, malgrat el local ple de gom a gom.

És allà, des del racó, assegut, li sembla, de cua d'ull, entreveure un miratge fugaç, un rínxol panotxa que es queda suspès en l'aire durant una mil·lèsima de segon. Entreveure una paraula dita per uns ulls de cendra plàcida. Entreveure unes pigues que juguen sobre un narrissó

arromangat. Entreveure uns llavis fins que es desclouen tot ensenyant uns dentetes petites després d'haver après a somriure amplament. Però quan vol aixecar-se i assaltar-la el miratge s'esvaeix.

—Una altra, si us plau.

I espera que la cambrera li serveixi una altra cervesa, mentre desitja esperançat que el miratge no sigui un miratge. I beu i rellegeix el manuscrit original, que ara ja és un llibre, publicat en una editorial modesta que cuida la qualitat, malgrat, a voltes, perdre-hi. I pensa que potser aquesta és la nit i que si torna a la vora del riu la trobi. I pensa que aquesta és la nit i que si torna a casa la trobarà al pati, sota la pluja, mirant cap a la seva finestra. Però sacseja el cap, deixondint-se d'aquesta idea.

No és fins que se'n deixondeix del tot en arribar al fons de l'última cervesa que una veu suau, dolça, melodiosa, com un refilar d'ocells, neta i pura, mancada de tot dolor i màcula li xiuxiueja a cau d'orella, mentre algú descansa unes mans nívies sobre les seves espatlles:

—Pigmalió, on és ara la noia d'aquesta història?